

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu Mgr. Jiřiny Jislové a soudkyň Mgr. Aleny Jedličkové a JUDr. Zoji Dvořákové ve věci

žalobkyně: **Miroslava N.**, narozená xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem Mgr. Martinem Urbáškem
sídlem Bráfova 764/50, 674 01 Třebíč

proti
žalované: **PROFI CREDIT Czech, a. s.**, IČO: 61860069
sídlem Klimentská 1216/46, 110 00 Praha 1
zastoupená advokátem JUDr. Ervínem Perthenem, MBA
sídlem Velké náměstí 135/19, 500 03 Hradec Králové

o 46 719 Kč s příslušenstvím,

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 26. 10. 2021, č. j. 12 C 137/2021 – 42,

takto:

- I.** Rozsudek soudu prvního stupně se **potvrzuje.**
- II.** Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 3 968,80 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Martina Urbáška.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované zaplatit žalobkyni částku 46 719 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,25% ročně od 1. 4. 2021 do zaplacení (výrok I.) současně jí uložil zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 21 249 Kč (výrok II.).

2. Takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobkyně na žalované domáhala vydání bezdůvodného obohacení, jež žalované vzniklo tím, že si ponechala žalovanou částku, která jí byla vyplacena soudním exekutorem po provedeném exekučním řízení, byť již tuto od žalobkyně obdržela ještě před zahájením exekuce. Žalobkyně se povinnosti uhradit částku podle pravomocného směnečného platebního rozkazu zprostila její úhradou obchodnímu zástupci žalované Lubomíru Wágnerovi.
3. Žalovaná nárok žalobkyně neuznala ani co do důvodu ani výše. Vnesla námitku promlčení s tím, že žalobkyně o tom, že došlo k bezdůvodnému obohacení a kdo se na její úkor obohatil, věděla již v roce 2006, kdy podala návrh na zastavení exekuce.
4. Soud prvního stupně především na podkladě nesporných tvrzení účastníků, která byla podpořena i následně provedenými listinnými důkazy dospěl ke skutkovým zjištěním, která podrobně popsal v odůvodnění přezkoumávaného rozsudku pod body 4. až 9., na něž odvolací soud v podrobnostech odkazuje a jen stručně shrnuje nejpodstatnější skutková zjištění.
5. Exekuční řízení k vymožení peněžité pohledávky ve výši 46 056 Kč s příslušenstvím bylo zahájeno na základě návrhu žalované (pod tehdejší firmou Profireal, a. s.) dne 19. 7. 2004. Titulem pro exekuci byl směnečný platební rozkaz Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 8. 8. 2003, vydaný v řízení vedeném pod sp. zn. 42 Sm 263/2003, jímž bylo žalobkyni uloženo zaplatit žalované směnečnou sumu 46 065 Kč s 6 % úrokem ročně od 6. 5. 2003 do zaplacení a soudní poplatek 1 840 Kč. Exekuce byla nařízena usnesením Okresního soudu v Třebíči ze dne 28. 7. 2004, č. j. 1 Nc 1202/2004-5, ve znění opravného usnesení ze dne 11. 4. 2005, č. j. 1 Nc 1202/2004-7. Provedením exekuce byl pověřen soudní exekutor Exekutorského úřadu Plzeň Mgr. Martin Tunkl, který exekuci vedl pod sp. zn. 2 EX 2911/04. Žalobkyně podáním ze dne 6. 6. 2006 navrhla zastavení exekuce s tím, že již před podáním exekučního návrhu (a to dne 4. 12. 2003 a dne 11. 1. 2004) pohledávku uhradila, převzetí peněz podepsal obchodní zástupce oprávněné Lubomír Wágner. Exekuční soud exekuci zastavil dle § 268 odst. 1 písmeno c/ o. s. ř., neboť žalovaná s jejím zastavením souhlasila. Žalobkyně se proti tomuto rozhodnutí o zastavení exekuce odvolala. Uvedla, že návrh na zastavení exekuce podala ona, po nařízení exekuce jí byla na základě exekučního příkazu exekutora stržena ze mzdy od prosince 2005 do května 2007 částka 62 745 Kč zahrnující pohledávku oprávněné ve výši 46 065 Kč, náklady nalézacího řízení 1 840 Kč a předběžně vyčíslené náklady exekuce ve výši 14 840 Kč. Krajský soud v Brně odvolání žalobkyně vyhověl a usnesením ze dne 31. 1. 2008, č. j. 12 Co 1122/2007-39, napadené usnesení zrušil a věc vrátil exekučnímu soudu k dalšímu řízení. Soudní exekutor vymohl v průběhu exekuce celkem 62 745 Kč, a to na základě exekučního příkazu srážkami ze mzdy, ze které byla žalovaná vyplacena na její účet částka 46 719 Kč. V rámci exekuce vydal pověřený soudní exekutor k vymožení exekučované částky exekuční příkazy, dne 18. 9. 2004 pod č. j. 2 EX 2911/04-5 prodejem movitých věcí a dne 12. 12. 2005, pod č. j. 2 EX 2911/04-17 srážkami ze mzdy. Lubomír Wágner byl rozsudkem ze dne 14. 2. 2006, č. j. 3 T 104/2005 – 769, uznán vinným trestným činem podvodu, jehož se dopustil tím, že jako obchodní zástupce společnosti Profireal, a. s. vylákal mj. od žalobkyně dne 4. 12. 2003 a 11. 1. 2004 hotovostní platby v celkové výši 42 388 Kč pod záminkou jejich použití jako splátek půjčky, mimo jiné byl i za tento trestný čin odsouzen a byl zavázán poškozené společnosti Profireal, a. s., nahradit škodu ve výši 169 792 Kč. Žalovaná potvrdila, že v průběhu exekuce jí od roku 2006 až 2008 byla soudním exekutorem vyplacena celkem částka 46 719 Kč.
6. Mezi účastníky zůstala spornou pouze otázka promlčení žalobkyní uplatněného nároku, kterou soud prvního stupně po právní stránce posuzoval dle § 2991 odst. 1, odst. 2 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „o. z.“), dále dle § 621, § 626 o. z., přičemž vycházel i z judikatury Nejvyššího soudu vztahující se k počátku promlčecí doby v souvislosti se zastavením exekuce, konkrétně z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 5. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1503/2016, usnesení ze dne 22. 10. 2019, sp. zn. 20 Co 3159/2019 a rozsudku ze dne 10. 7. 2019, sp. zn. 20 Cdo 1227/2019.

7. S ohledem na citovanou judikaturu dospěl soud prvního stupně k závěru, že žalobkyně se o tom, že vzniklo bezdůvodné obohacení a že za toto obohacení odpovídá žalovaná se dozvěděla až právní mocí usnesení o zastavení exekuce, k němuž došlo na základě jejího návrhu usnesením Okresního soudu v Třebíči ze dne 29. 9. 2020, č. j. 1 Nc 1202/2004 – 58, kdy exekuce byla zatavena z důvodu § 268 odst. 1 písm. h) zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). Předmětné usnesení nabylo právní moci dne 22. 10. 2020. Teprve tímto rozhodnutím bylo postaveno na jisto, zda a kdo se na úkor žalobkyně obohatil. Jestliže žalobkyně podala žalobu dne 20. 4. 2021, nedošlo ke dni jejího podání k uplynutí tříleté promlčecí doby. Žalovaná, která si soudním exekutorem vyplacenou částku ponechala se tak na úkor žalobkyně obohatila, zejména s přihlédnutím k tomu, že odsouzený Lubomír Wágner byl zavázán nahradit žalované škodu ve výši 169 792 Kč, jejíž součástí byla i částka 42 388 Kč, kterou mu uhradila žalobkyně.
8. Soud prvního stupně proto z výše uvedených důvodů shledal nárok žalobkyně oprávněným a žalobě v celém rozsahu vyhověl, včetně požadovaného úroku z prodlení.
9. K obraně žalované spočívající v tvrzení, že žalobkyně již v roce 2006, kdy podala návrh na zastavení exekuce, věděla o bezdůvodném obohacení i o tom, kdo za něj odpovídá, soud prvního stupně uvedl, že tato skutečnost nebyla v řízení prokázána. To, že soudním exekutorem vymožená částka byla skutečně vyplacena žalované, vyplývá až z usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 14. 1. 2021, č. j. 72 Co 273/2020 -66. Do té doby žalobkyně nemohla mít povědomost o tom, zda a kdy soudní exekutor vymoženou částku poukázal na účet žalované.
10. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle úspěchu ve věci s odkazem na § 142 odst. 1 o. s. ř.
11. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná včasné odvolání, v němž především namítala, že rozhodnutí soudu prvního stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Zrekapitulovala průběh exekučního řízení. Zdůraznila, že poté, kdy Krajský soud v Brně zrušil usnesení exekučního soudu, jímž byla exekuce zastavena dle § 268 odst. 1 písm. c) o. s. ř. a věc byla vrácena exekučnímu soudu k dalšímu řízení, se po více než 12 let v exekučním řízení ničeho nedělo, když spis exekučního soudu měl být ztracen. Teprve až usnesením Okresního soudu v Třebíči ze dne 2. 9. 2020, č. j. 1 Nc 1202/2004 – 58, byla exekuce zastavena a toto usnesení nabylo právní moci dne 22. 10. 2020. Žalovaná poukázala rovněž na to, že smluvní vztah mezi ní a žalobkyní byl uzavřen za účinnosti zák. č. 40/1964 Sb., podle jehož § 107 se právo na vydání bezdůvodného obohacení promlčelo za dva roky ode dne, kdy se oprávněný (žalobkyně) dozví, že došlo k bezdůvodnému obohacení a kdo za něj odpovídá, nejpozději se promlčí za tři roky, jde-li o úmyslné bezdůvodné obohacení, za deset let ode dne, kdy k němu došlo. Žalovaná zdůraznila, že žalobkyně již v roce 2006 věděla, že došlo k bezdůvodnému obohacení i o tom, kdo za něj odpovídá, neboť toto popsala v návrhu na zastavení exekuce. Nic jí tak nebránilo, aby již v tomto okamžiku podala žalobu na vydání bezdůvodného obohacení, aniž byla nucena vyčkat rozhodnutí Okresního soudu v Třebíči o zastavení exekuce. Po dobu nečinnosti tohoto soudu se po celých deset let žalobkyně nezajímala o to, proč dosud o věci nebylo rozhodnuto. Nakonec celou záležitost řešil sám Okresní soud v Třebíči, když začal spis rekonstruovat. Dle žalované nelze tuto naprostou pasivitu žalobkyně vykládat k jejímu prospěchu. Zdůraznila rovněž, že soud prvního stupně sice citoval judikaturu Nejvyššího soudu řešící obdobnou problematiku, avšak zcela rezignoval na opakované upozornění žalované, že tato byla překonána rozhodnutím Ústavního soudu ze dne 2. 2. 2021, sp. zn. I. ÚS 3473/20 a s tímto rozhodnutím se vůbec nevypořádal. S ohledem na poukazované rozhodnutí Ústavního soudu nadále setrvala na svém názoru, že nárok žalobkyně je promlčen a rozsudek je tak nesprávný. Žalovaná z uvedených důvodů žádala, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobu v celém rozsahu zamítne a žalované přizná náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.
12. Žalobkyně ve vyjádření k odvolání uvedla, že žalovaná v odvolání v podstatě zopakovala svou argumentaci, kterou na svou obranu uplatnila v řízení před soudem prvního stupně a s níž se soud

prvního stupně v napadeném rozsudku i s odkazem na odpovídající judikaturu Nejvyššího soudu dostatečně vypořádal. Pokud žalovaná odkazuje na usnesení Ústavního soudu ze dne 2. 2. 2021, sp. zn. I. ÚS 3473/20, byl jím velmi obecně zmíněna možnost podat žalobu na vymáhání bezdůvodného obohacení, má-li povinný za to, že oprávněný nemá nárok na plnění podle hmotného práva, přičemž i toto rozhodnutí odkazuje na judikaturu Nejvyššího soudu, z níž vycházel soud prvního stupně. Navíc poukazované rozhodnutí Ústavního soudu bylo v nosných částech zcela překonáno nálezem Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2021, sp. zn. III. ÚS 1536/21, což žalobkyně uvedla již ve vyjádření ze dne 20. 10. 2021. Dle žalobkyně byl návrh na zastavení exekuce za okolností zjištěných v projednávané věci, byl adekvátní a jediným prostředkem, jímž mohlo být najisto postaveno, že exekucí vymáhaný nárok žalované neexistuje (a tato si ho nemůže ponechat). V této souvislosti žalobkyně podotkla, že ač žalovaná rovněž od roku 2006 věděla, že jí vymáhaný nárok nenáleží, ničeho žalobkyni nevrátila a dále přijímala plnění od soudního exekutora. Žalobkyně tak logicky očekávala, že se bez rozhodnutí soudu o zastavení exekuce neobejde. Soud prvního stupně dospěl ke správnému závěru, že nárok žalobkyně není promlčen, neboť počátek běhu promlčecí doby lze klást až k právní moci rozhodnutí o zastavení exekuce k návrhu povinné (žalobkyně). Žalobkyně proto žádala, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný potvrdil.

13. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek soudu prvního stupně dle § 212, § 212a o. s. ř. a dospěl k závěru, že odvolání žalované není důvodné.
14. Soud prvního stupně správně a úplně zjistil skutkový stav věci, což žalovaná v odvolání ani nezpochybňovala. Odvolací soud proto v tomto směru pro stručnost odůvodnění svého rozhodnutí odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku.
15. Stěžejní skutečností pro rozhodnutí v této věci je posouzení počátku běhu promlčecí doby. Tuto otázku soud prvního stupně posoudil správně, i když věc posuzoval dle nyní platného občanského zákoníku. Žalovaná v této souvislosti poukazuje na to, že smluvní vztah mezi účastníky, od něhož se následně odvíjí bezdůvodné obohacení, vznikl ještě za účinnosti zák. č. 40/1964 Sb. Dle odvolacího soudu je však úprava bezdůvodného obohacení podle předchozího právního předpisu (zák. č. 40/1964 Sb.) totožná s úpravou vtělenou do nyní platného zákona č. 89/2012 Sb., vyjma úpravy promlčecí doby, když tato podle původní úpravy činila dva roky. Počátek jejího běhu je však v obou případech kladen ke stejnému okamžiku, tj. k okamžiku, kdy se oprávněný dozví, že k obohacení došlo a kdo za něj odpovídá. V posuzované věci tato skutečnost neměla vliv na správnost závěru, že nárok žalobkyně není promlčen, neboť i při zohlednění dvouleté promlčecí doby dle § 107 zák. č. 40/1964 Sb. podala žalobkyně žalobu v této věci včas.
16. Soud prvního stupně správně, za použití odpovídající judikatury Nejvyššího soudu dospěl k závěru, že okamžik, k němuž se upíná počátek běhu promlčecí doby, je třeba odvozovat až od právní moci usnesení Okresního soudu v Třebíči, jímž bylo rozhodnuto o zastavení exekuce na základě návrhu žalobkyně (tehdy v postavení povinné). Teprve k tomuto okamžiku bylo na jisto postaveno, že právo žalované vyplývající z vymáhané exekučního titulu zaniklo ještě před zahájením exekuce, neboť žalobkyně povinnost uloženou exekučním titulem dobrovolně splnila, když vymáhané finanční plnění uhradila k rukám obchodního zástupce žalované Lukáše Wágnera. Teprve k tomuto okamžiku tak bylo nezpochybnitelné, že pokud si žalovaná ponechala soudním exekutorem vyplacené plnění, které bylo vymoženo v rámci exekuce, se na úkor žalobkyně bezdůvodně obohatila.
17. Žalovaná v odvolání zpochybňuje správnost soudem prvního stupně použité judikatury Nejvyššího soudu, když odkazuje na usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3473/20, ze kterého dovozuje, že žalobkyně již v průběhu exekučního řízení měla a mohla podat žalobu na vydání bezdůvodného obohacení, když měla za to, že žalované nesvědčí hmotněprávní nárok z vymáhaného exekučního titulu.

18. Odvolací soud tento názor žalované nesdílí. Především základem odkazovaného usnesení Ústavního soudu plyne, že primární otázkou v něm řešenou bylo, zda je možné exekuci zastavit i poté, kdy již byla ukončena vymožením plnění, a to z jiného, prioritního důvodu uváděného povinným. V tomto směru i poukazované usnesení Ústavního soudu je souladné s judikaturou Nejvyššího soudu, z níž vycházel soud prvního stupně, když Ústavní soud pouze konstatoval, že povinný již v rámci exekučního řízení se může vymáhanému nároku bránit tím, že bude tvrdit a prokazovat skutečnosti, svědčící o tom, že nárok oprávněného není z hmotněprávního hlediska dán. Pouze na okraj pak v tomto rozhodnutí uvedl, že pokud by k zastavení exekuce z povinným uváděných prioritních důvodů nedošlo, má možnost podat žalobu na vydání bezdůvodného obohacení. Uvedené usnesení Ústavního soudu plně dopadá na projednávanou věc, když bylo prokázáno, že žalobkyně v exekučním řízení postupovala tímto způsobem. Neřeší však výslovně otázku, že žalobu je třeba podat již v rámci exekučního řízení tak, jak dovozuje žalovaná. Navíc se jedná o rozhodnutí, které jednak nemá charakter obecně závazného rozhodnutí, a jednak bylo překonáno nálezem Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2021, sp. zn. III. ÚS 1536/21, jak správně ve vyjádření k odvolání uvedla žalobkyně.
19. Odvolací soud z výše uvedených důvodů neshledal odvolání žalované důvodným, a proto rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný potvrdil, včetně výroku o náhradě nákladů řízení, v němž rovněž neshledal žádné pochybení (§ 219 o. s. ř.).
20. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 1, 2 o. s. ř. ve spojení s § 142 odst. 1 o. s. ř. V odvolacím řízení plně úspěšně žalované náleží náhrada nákladů, které v tomto řízení účelně vynaložila na obranu svého práva, tj. náklady právního zastoupení. Právnímu zástupci žalobkyně náleží odměna stanovená dle § 7 bod 5. ve spojení s § 11 odst. 1 písm. k) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen Vyhláška) za jeden úkon právní služby (účast u jednání dne 12. 4. 2022) ve výši 2 980 Kč. Dále mu náleží dle § 13 odst. 1, 3 Vyhlášky paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300Kč. Právní zástupce žalobkyně rovněž osvědčil, že je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), a proto mu dle § 137 odst. 3 ve spojení s § 151 odst. 2 o. s. ř. náleží náhrada 21% DPH z těchto přiznaných nákladů právního zastoupení, tj. částka 688,80 Kč. Žalobkyni tak na náhradě nákladů odvolacího řízení náleží celkem částka 3 968,80 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **není** přípustné dovolání (§ 268 odst. 1 písm. c/ o. s. ř.).

Praha 12. dubna 2022

Mgr. Jiřina Jislová v. r.
předsedkyně senátu